Qui la ĵa la paga

703.

1886.

Qui la fà la paga

Comedia en un acte, original y en vers

por

D. Salvador Cort

1846

Personas

Paula. _____ „ Srà Rodés

Rita. _____ „ Ricart

Quimet. _____ „ Sr Pamadés

Enrich _____ „ Llonch

Bernat _____ „ Gil

D. Josep _____ „ Solà

Un Agutsil _____

L'acció passa al prat. y de dia.

Acte unich

Una sastreria de poble, cu-
sidor, gechs y pantalons
penjats, dos portas laterals
y entrada al fondo.

Escena 1.

Paula. Rila. Quimet.

(tots cusint)

Ri. Miri oncle que si m' agura
potse hu cantaré tot.

Qui. Canta.

Pau. Calla y cus.

(A Rita cridant.)

Ri. Sempre m' espanta!

Pau. Estessis per la custura.

Ri. No veu qu' ell me busca 'l cos!

Pau. Que callem!

(Cridant)

Qui. No digas re,
que no veus...

Pau. Y tu també,

Qui. Vaya donchs callem tots dos!

(Pausa)

Lo meu pare era molt sabi.

(Cantant)

Pau. Just, y tu molt animal.

Qui. Això no es parlà com cal
Paula.

Pau. P : Que vols que t' alabi?

Qui. No no, no tinch pretensions.

Pau. M creya...

Qui. Donchs vas errada.

Pau. Dispensa.

(Ab sorna.)

Qui. Estás dispensada. (Pausa.)

Ri. Ja están clavats els botons.

Pau. Bueno donchs, ja pots plegá.

Qui. Santa paraula!

(S'aixecan.)

Ri. Ja ho crech!

Pau. Luego durás aquet gech
al senyor Pau.

Qui. Javindrá.

Pau. Mira Quimet!

Qui. Mira Paula!...

Pau. Que't pensas burlá de mi?

Qui. Si m'ajuras potsé sí.

Pau. Val mes no torna paraula.

(Vase ab Rita dreta.)

Qui. Tu jas bé, donya tussuda.

Escena 2.
Quimet.

Ab mi may s' hi troba bona,
Com que soch de Barcelona
tinch molta lletra menuda.
Molts diràn, aquell pollastre
algun inglés l' ha espantat,
y 'ls juro que no es vritat
baix la paraula de sastre.
Jo soch molt dela brometa
y sé molt de tirà l' am;
ara qu' hi penso, vejam
que 'm diu aquella ximpleta.

(Se treu una carta y 'lleixes.)

"Mi mas querido Quimet
lo que 't dich abla paloma
no ho tomis pas à baroma
y no hu diguis al Benet.

com que sé que tens bon cor
y ets persona com cal,
me diràs si faig cap mal
en marxar à Sampedor
perque sé que 'l Benet Valls
es molt vago y trapisonda,
que deu diners à la fonda
y que anaba ab en Taballs:"
Es que m'esplica à n à mi.

(Esquexa la carta.)

No son poch ximples las donas
está vist, no mes son bonas
per... per res

Escena 3.

Quimet. Paula.

Pau. (Dreta.)

Ay, ay! Vols di!

Qui. (Vatua la sanch d'un rap!)

Pau. Com que pera res servim?

Jui. Oh! si anem à mirá prim
las donas serviu qui 's sap.
Pau. Jo he sentit tot lo contrari.
Jui. Be... si... ja veurás jo no.
Pau. No sabs que si no fós jo
serias un perdulari?
No sabs que tot lo que tens
es degut à ma noblesa.
puig que 't doni la pobresa
qu' al morir 'm deixá en Vicens?
Jui. A ne mi?
Pau. A tu.
Jui. Que m'has dat?
Pau. Tot lo qu' avuy tens.
Jui. Ja ho sé.
com que may m'has donat re
no has dit mes que la vritat.
Pau. Poca alatxa! qui 't manten?
qui 't já ana tant ben vestit?
qui 't dona casa y bon llit
sino la que tens present.

D'aquest xicot n'hi há un embull
Está vist, está perdut
mira que ja he sapiguet
que 'l jutje 't tè el dit à l'ull.

Que. Que dius Paula!

Pau. Lo que sents.

Qui. No veig lo mutiu.

Pau. Ximplet!
que 't creus que no sé 'l qu'has fet
desde la mort d'en Vicents?
per seguir no fent bondat
perque venias aqui?

Qui. Ja sabs que si vaig veni
fóu contra ma voluntat.

Pau. Grandissim desagrahit!
No tè perdó qui 't fà bè.
Cregas, Quimet, que sabrè
truren d'això molt partit!
Desd' avuy lo trench d'casa
será portat per mi sola.

Gui. Això es donarme la bola
ò dirme qu'hi soch de massa.
Pau. Vna cosa com això.
Gui. Bueno donchs, dom lo qu'es meu.
Pau. Tu dirás lo que hi ha teu.
Gui. La botiga.
Pau. De debò!?
Gui. Gui ho vá comprá?
Pau. Tu.
Gui. Pensaba.
Pau. Y de qui eran 'l's dinés?
Gui. D'això no n'haig de fé res.
Pau. Ah, no! vamos hu oloidaba.
Jás una oló de cadena!
Si ton germanet jós viu
ja fóras de cap al riu.
Gui. Ho veuriam.
Pau. Poca pena!
Si no fossis cunyat méu

y no tinguès lo cor noble,
't feya treura del poble,
com sis y cuatre fan deu.

Gui. Ja ho crech.

Pau. Guimet,

Gui. Que vols dí?

Pau. Que acabem.

Gui. No vull res mes
pero tingas per entés
que jo no 'm mouré d' aqui.

Pau. Potse' te 'n treuràn.

Gui. Cà!

Pau. Gós

Gui. Gossa.

Pau. Gandúl.

Gui. Ja ho sabia.

Escena 4.

Dits, Bernat.

Ber. (Fondo.)

Bon dia tothom.

Pau. Bon dia.

Gui. Heu vingut à temps.

Ber. Jo!

Gui. Vos.

Pau. No sè perque dius això.

Gui. N'i 't jà falta.

Pau. Com s'enten?

Gui. Ja ho sabràs dintre un moment
si 'ns deixas sols

Pau Perque no.

(Se'n và dreta.)

Escena 5.

Guimet. Bernat.

Ber, tu diràs!

Gui. (No sè que dí.)
Seyem Bernat.

Ber. Seyem,

(S'asseuen.)

Qui Es el cas... Jumem?
Ber. Jumem.

(Pausa)

Qui. Os agrada 'l papé?
Ber. Si.

(Li dona un sigarrillo y fuman.)

Bon tabaco!

+ Qui. Prougui' ho sé.
Ber. Es mes bò que 'l de l'Habana!
Qui Ja ho crech, burrangu! (Pabana.)
Ber. Qui te 'l porta!
Qui. Lo barbé.

(Pausa.)

(Quina idea es cop segù.)

Donchs si, com deyam Bernat.
Vs dich jo qu' haben entrat
al moment mes oportù.

Ber. Y això perque?
Qui. Ara ho sabreu.
Crech que vos sabeu com jo

que à la mort d'en Vicentó
jo quedaba com hereu.

Ber. Prou qu'ho sé.

Gui. Bueno; es el cas.
— això quedi entre tots dos —
que visch rabiant com un gos.

(S'aixecan.)

perque jo soch l'escarràs
falta seda, à Barcelona,
falta panyo, à Sabadell,
porta un gech à Martorell,
porta un compte à Badalona.
Ara, escombra mij carré,
ara corra per fil blanch
ara, arribat à l'estanch
à buscà un full de papé
Ara, encèn los llums de fora,
ara, encèn los llums de dins,
ara, menja dos bosins
y cuita que pasa la hora.

Ara, talla pantalons
ara, talla americanas
ara, vesten à can Planas
à buscà fil y botons.
Ara, cùs aquella armilla
ara planxa aquell vestit
ara talla tot seguit
uns pantalons de llanilla.
Ara calenta la planxa,
ara arregla bè la entrada,
y en tot això ma cunyada
s'está rascanse la panxa.

Ber. Donchs estàs ben divertit!

Gui. Vaya! y sols me faltaria
que'm fes anà cada dia
ha ferme estobà'l seu llit.

Ber. Malo, malo, y malo.

Gui. Y això?

Ber. No ho vulgas sebre Guimet.

Si sabias lo qu' has fet
t'arrepentiràs.

Gui. Jo!

Ber. Si tu, mes no hi hà perill.

Gui Creyeu que no ho entench prou.

Ber. Es clà, com qui atu no't cou.

Gui. Com s'enten?

Ber. Es molt sensill.

Suposat per un moment
que jo tan sols he vingut
decidit y resolut
à tractà d'un casament.

Gui. D'un casament!

Ber. Quèt'estranya?

Gui. Rès al contrari; si goso..

Ber. Ja veus que no mes suposo.

Gui. Be prou qu' ho veig. (Ja es desplanga

Ber. Donchs si, suposat que jo
vull casarme ab ta cunyada
perque es dona que m' agrada
y perque... en fi, Deu ni dó.

Gui. Ja us entech ja. (Ja 't veig meu.)
Ber. Vinvà per probà 's' estrella
y al sentí parlá mal dé ella
... jira la esquena ... y adeu.
Gui. Jo nó 'n dich cap mal, Bernat.
Ber. Ne podrias di un xich mès.
Gui. Veig que no m' habeu antès.
Ber. Vamos donchs m' he equivocat.
Gui. La Pauleta com à dona
es franca, pura y honrada,
pero tocant à cunyada
pera mi no 's gayre bona.
Ella 'm renya, com si no,
ella crida, jo mólt mes,
y aixis cada dos per tres
armem una discussió;
com qu' estem de punta 'ls dos
crida per cuansevol cosa.
mes per sè la vostra esposa
fóra un gran partit per vos.

Ber. De modo que tu hi vens bé?
Jui. Tan sols ab la condició
de que me heu de fé de bó
ab la noya qu' us diré.
Ber. Tot serà qu' estigui en mi.
Jui. Per vos es cosa tensilla.
Ber. Ab qui és?
Jui. Ab la vostra filla.
Ber. Ab la meva noya!
Jui. Sí.
Que no soch un bon hereu?
Que no tinch talent de sobra?
Ja sabeu que vaig fé un 'obra
que la fan per tot arreu.
Ber. Sí... mes ella ja 's promesa.
Jui. Jui es ell!
Ber. Lo Pep de l' Hostal.
Jui. Ab aquell tros d' animal
voleu casà la teresa!

5

Ara veig que no hi ha classes!
Per Deu arcalde Bernat!
Estich cert qu'heu oleidat
que la mel no ys fà pels ases.
Casems 'ls dos en un temps
qu'hos conce per tots cantons
mes val cosi pantalons
que senti forto de fems.

Ber. Ell té dines.
Qui. Jo talent.
Ber. Ell té mitj poble tot seu.
Qui. Jo tot lo que veig es meu.
(Aclucat d'ulls)
Ber. Me agradas per franch.
Qui. Corrent.
Ber. Tu mira si pots logrà
que la Paula siga meva.
Qui. Y després!
Ber. La noya es teva;
Qui. Entesos.

Bor. Hasta demá.

(Se'n và fondo.)

Gui. Si à Deu plau.

Escena 6.

Guimet.

tot marxa bé.

Si li puch pescà la nena
ja no 'm donarà cap pena
ni la Paula ni 'l quetè

Escena 7.

Guimet. Rita. (concarta)

Ri. R (Dreta.)

Oncle.

Gui. Gue.

Ri. Vol fé 'l favor
de arribà à ca l'Enriquet?
à portarli aquest billet.

Gui. Prou, qu'es per tu?

Ri Si senyo.

Rui, Ah! sent aixis menos mal.

(Pren lo billet.)

Si ta mare 'm demanaba
li dius que soch... à cal caba.

(Fuig fondo corrent.)

Ri. Val mes no ferne cabal.

(S'asséu.)

Escena 8.

Rita.

Cuatre dias de dolò,
cuatre qu'ell marxà tranquil,
cuatre que son cuatre mil
per la qu'estimà com jo!
Cada dia m'es un any,
cada segon me es un dia,
certa estich que moriria
si sabes un desengany;

Si m' arribes à enganyá;
mes no pot ser, no hi puch creure.
tanta infamia, s' ha de veure;
millò dit, s' ha de tocá.

Escena 9.

Rita. D. Tofol.

(Fondo.)

To. Viu aqui Rita Risueño!

Ri. Servidora de usté.

To. Mil gracias.

(Entrant.)

Ri. No hi ha de qué.

To. Ab son permis.

Ri. Usté es duenyo.

(Vaya un tipo mes estrany.)

To. Usté ignora qui so jo.
No 's veritat?

Ri. Si senyó.

To. Donchs jo soch Tofol Sigrany.

(cridant sempre.)

Ri. (Son tutor.) Molt senyor meu.
To. Senyor de vusté?
Ri. Esun di.
To. Sab porque he vingut aqui?
Ri. Don Tofol, per mort de Deu
mirí quema mare es dins
y eixirá si'l sent.
To. Millo.
aixi tindré l'ocasió
de poguerla fé à bossins.
Que li habeu dat à l'Enrich?
De quin medi s'han valgut
per robarli la salut?
Ri. Don Tofol!
To. Don llop jo dich...
Avuy mateix daré part...

Escena 10.

Dits_Paula.

Pau (Dreta.)
Aixis n'hi tocará menos.

Jo. Qui es vosté?

Pau. La Diosa Venus.

Jo. Jo Saturno, s'ha enterat?

Pau. Ja 'n fà la cara.

Jo. Y vosté.

la fà de brixa.

Pau. Vol dir!

Jo. Ja ho sent.

Pau. Hi vol creura à mi?

Jo. No l'haig de creure per re.

Pau. Si 'm puja la mosca al nas

(L' agafa per la ma.)

y es demostra tan cruel,

+ li arrancaré un bras d'arrel.

(Va l'acció.)

perque soch dona capas;

y jùrt per lá filla meva

que si no parla mes bé

à cops de bras de vosté

l' acompanyo à casa seva.

Jo (Ni 'l' que cobran lo barato.)

Ri. Mare, per Deu.

~~Pau.~~ Juig d' aqui.

Pau. Fassi 'l favor de sortir.

To. Si senyora (Per un rato.)

(Se 'n vá corrent fondo.)

Escena 11.

Paula - Rita.

Pau. Que es tot aquest embolich?

Ri. Jo... mare...

Pau. Fora modestia,

perque ha vingut aquell bestia?

Ri. Perque está malalt l' Enrich.

Pau. Que n' has de fé tu d' això!

Ri. Perdó mare del cor.

(S' ajinolla.)

Pau. Rita!

Ri. Mateume.

Pau. (Quina sospita.)

Aixecat.

Ri. Deume 'l perdó!

Pau. Aixecat dich.

Ri. Perdoneume!

Pau. De que t' haig de perdonà?
Esplicat:

Ri. No puch parlà.

Pau. 'L dich que t' aixequis, creume.

(Rita s' aixeca. Pausa.)

Si es que digne m' has jutgat
de sebre tot lo que 't passa
jo 't juro buscà la trassa
de salvar ta dignitat.

Ri. Mare!

(S' abrassan.)

Pau. Filla del meu cor!
Contamho tot. Sents que 't dich?

Ri. Sí.

Pau. Qu' estimas à lo Enrich?
qu' es que sents per ell amor?
que no tens confiansa en mí?
tan ingrata ets per ta mare!
Vaya per Deu, sigas clara,
que no veus que 'm fàs pati?

Ri. eNo mareta, no patiu!
Jo us diré d' una vegada
perque he sigut reservada
y veureu ~~àn~~ si tinch motiu.
Lo Enrich à mos peus postrat
jura, 'm digué per ton pare
de no dires à ta mare
fins ser de major edat.
Jurí com es natural
sense sebre que juraba,
+ llegó mon cor m' acusaba
dihentme, has fet mal... has fet mal.

Pau. Es dir qu' aymas à l' Enrich?

Ri. Sols per ell sent lo meu cor,

Pau. Y ell correspon ton amor?

Ri. Ab la tal creencia estich.
Pau. Donchs bueno.

Escena 12.

Ditas_ Quimet.

Qui. (Fondo.)
Ya soch aqui.
Pau. Com si no hi hagués ningu.
Qui. Basta perque ho diguis tu.
Pau. Vestèn dins.

(A Rita, y se'n và dreta.)

Escena 13.

Paula_ Quimet.

Pau. De hont vens?
Qui. Jo?
Pau. Si.
Qui. Donchs com si 'm deyas manis.
Pau. Tu 't buscas lo que no tens.
Si no 'm dius prompte d'hont vens

(Ja ademàn d'agafá una cadira.)

Qui. Vinch de buscá cargolins.

Pau. Veyamlos.

Qui. Me 'ls hi vengut.

Pau. A n'aqui?

Qui. A 'n Busquets.

Pau. Qui es?

Qui. Un fill d'en Buscu.

Pau. Ets un xich massa testarut.

Qui. Y tu massa preguntona.
y cregas que ja m'enfada.

Pau. Home donchs, si no t'agrada
tornaten á Barcelona

Qui. Hi ha massa ingleses.

Pau. Que has dit?

Qui. Que hi ha ingleses.

Pau. Y que hi fà!

Qui. Ca, no, no res... vols, callá!

Pau. Això té un altre sentit.

(Ab ironia.)

Jui. Sí?

Pau. Sí.

Jui. Baja donchs entesos.

Pau. Es di que no 'm vols conta'...

Jui. Si, dona, 't vuy enteá
perque tinch jo dels inglesos.
Com l'inglés té una montanya
á l'estret de Gibraltá,
cuant hi van, solen passá
uns cuants dias aqui Espanya.
com que 'l port nostre es tancat
hi entran barcos d' Ynglaterra,
saltan los homens en terra
y tots agafan el gat.
Vas per la Rambla, castanya,
vas per la acéra, trompada,
vas pel carré, bofetada
y te 'n vas cantant la canya.

Cregas qu' estal com t' ho canto:
si 'n vens un que vá de tort
y't vols acompanyá al port
d'un bolet 't deixa tonto.
Si ta arrimas á n'al corro
qu' ells ján cuant arman rahons,
t' acompanyan á crostons
á la casa de socorro.
Si 'nsens un que ja, ejem!
ja pots corra sense ganas,
perque si ets á las Drassanas
d'un tómpis vás á Betlem.
Que 't sembla; jan po 'ls ingleses?

Pau. Segons acabas de di...
Gui. Ja estás conversuda?
Pau. Si.
Gui. (Es un gust tréta ab pagesos.)
Pau. Tenint tan bona palica,
si sós de tu miraria.
per volure si trobaria
una pubilla ben rica.

Qui. I si 't dich que ja 'n tinch una,
que dirás!

Pau. Que 't pots casá.

Qui. A las tévas mans está.
que cambihi ma fortuna.

Pau. A las mevas mans!

Qui. Com sents.

Pau. No t'entench.

Qui. Me esplicaré.
Hi ha un vehi en aquet carre'
qu' ha estat amich d' en Vicens!

Pau. Mes de dos.

Qui. Pero un mes qu' altre.

Pau. Per ell eran tots iguals.

Qui. No tracto de rebaixals,
nò! no 'm faltaria d' altre!
Lo que jo vull suposá
es que l' amich no 's company,
puig aquest sol darte afany,
mes l' altre sol darte pa.

Pau. Y bé, que vols di ab això!
Qui. Vull di que hi ha un home honrat
que t'es amich de ton cunyat
que t'estima tant com jo,
Pau. Caratsus! si que m'estima!
Qui. Que te'n burlas?
Pau. Vols callà!
Qui. Es que jo l'he fet callà
perquè no 's desanima.
Pau. Estimarme tant com tu
hi una sola dupte 'm queda.
(Absorta.)
Qui. (Sembla qu'això s'enreda.)
Es qua jorn'estich segù.
Pau. Y jo.
Qui. De vritat, Pauleta?
Pau. Si.
Qui. (Soch l'aliga per ixó.)
Pau. La teva comparació
m'ha deixat molt satisfeta.

Qui. Que vols di que no t'estimo?
Pau. No, home no; prou qu'ho sé.
Mira tu si jo sabré.
Qui. Jo crech que m'has pres per primo.
Pau. Y tu à mi per tabllla.
Qui Vaya, Paula, ja estàs llesta.
Pau. Perque?.. Vaja, home, contesta;
que pensas ab la pubilla?
Qui. Lo que penso es que per tu
no estich ben acomodat,
puig ja m'hauria casat
y tindria mitj Peru.
Pau. Casat, home, qui te'n priva?
Que no mires que dema
jo 'm podré torna à casa..
Qui. Justament ab aixó estriba.
Pau. Si tu 'm sabs un partit bo
potsé si faré un pensament.
Tan sols per veure 'l content
faré treballa 'l Recto';
Qui. Pru que 'l sé.
pau. Au digas.

9

Qui. Si!

Pau. Si.

Qui. Es lo Bernat.

Pau. Lo Bernat!

Vaja, sempre m'he pensat
que tocabas lo violi.

Qui. Que't pensas que soch arcalde?

Pau. Vaja, tornaten al llit.

(Anantsen.)

Qui. Mira qu'és un bon partit.

Pau. Tot cuant digas es en balde.

(S'en vá dreta.)

Qui. Millo estarás tota sola.

Escena. 12.

Quimet.

No 's llastima qu'un minyó
tant guapo y tranquil com jo
hagi sempre d'errá bola!

Si demano à la Pepeta;
no veu qu'es tan jovenela!
Si demano à l'Ventura;
no veu qu'es tan criatura?
Si demano à la Teresa
dispensi que ja es promesa!
Vaig à demanà à la Rosa;
es molt jove per esposa!
Vaig à demanà à la Sió
carbassa que te crió

Escena. 15.

Quimet_ Enrich.

En. (Fondo.)

Deu te guart.

Qui. Hola Enriquet!
Ja t'han dat aquella carta?

En. Com he vingut, pots pensarte
que me la han dada Quimet.
No ho consideras aixi?

Qui. A voltas ab tot no 'l pensa;
si es que t' he faltat, dispensa.

En. Fuig, home, això no ho has de dir!
Y la Rita?

Qui. Deu sé al hort.
Tan pompte he tornat d'Esplugas.
he notat que totas dugas
estaban de mal humor.

En. De veritat!

Qui. Si.

En. Vatualisto!
Això es que potsè ha olvidat
lo juramen tan sagrat
que m'ea jé devant d'un Cristo!
Perque 's fan los juraments
sino 's cumpleix lo jurat!
Lo cor me diu qu'ha faltat.

Qui. No hu estranyaria gens.

Pero també 'm diu lo cor
que per mostrar qu'es honrada,
potser s'ha vist obligada
à confesar son amor.

En. Es cert, no potsé altre cosa.

Qui. Ben prompte ho has de sabé.

(Cridant.)

Riteta.

Ja vaig.

Qui. Ja vé,

jo me 'n vaig per no fé nosa.

(Se mà esquerra.)

Escena 16.

Enrich- Rita-

En. Riteta de mas entranyas!

Ri. (Dreta.)

Enriquet de lo meu cor!

(S'abracan.)

En. Tu ets ma ditxa, mon tresor.

Ri. De veritat!
En. Si.
Ri. No m'enganyas!
En. Rita meva!
Ri. Enrich meu!
Parclarè molt en ser teva?
En. Avuy mateix seràs meva;
Rita. Ojalà t' escolti Deu,
En. Ara mateix vaig à di
à mon tereo y vil tutor
quant immens el mon amor.
Ri. Si ja poch qu'ha eixit d'aqui.
† En. Malàhiixen tots los tutors
vills, que'n la terra y hagut.
Ri. Per ell ma mare ha sabut
cuant sufrian nostres cors.
En. Que dius, Rita!
Ri. La veritat

mos perdónal Enriquet.
no veus que fent lo qu'ha fet
ha fet ma felicitat?

En. Es cert Ricteta, no hi queya
sols pel bé que t'ha portat,
per mi ja está perdonat.

Ri. Oh, gracias, aixi m'ho creya.

En. Ja que ta mare hi consent
es precis que 'm vegi à mi,
me 'n hi vaig.

Ri. Tan prompte!

En. Si.

pero tornaré al moment.

(Se'n cà fondo y ella dreta.)

Escena 17.

Quimet.

(~~Ab terra.~~)

(Esquerra.)

Això si qu'es fer lá amor
com mana la lley de Deu!
Riteta meva! Enrich meu!

(Abs torna.)

Tu ets ma vida! Tu ets mon cor
Ximpts! com que son de fora
no sabràn di may allo
de... Rateta, cor dols_ turró
de sucracandi, ulls de mora.
llabis de coral, nasset
de cera, dents de marfil.
ponsella, rosa d'Abril.
ni barba de grabulet.

Escena 13.

Quimet_ Paula.

(Dreta.)

Pau. Pero en cambi sabràn di
que it's an murri descarat.

Gui. Y jo que tenen 'l gat;
Que 't sembla?

Pau. Que 's bastant fi.

Gui. Ja veurás, tino t'agrada...
Ja may m'habia pensat
qu'un jove tan educat
tinguès la cara colrada!
Jamay m'hauria cregut
qu'un germá del meu marit
fora tan desvergonyit
y tant poch reconegut.

Gui. Si tu tens la culpa.

Pau. Jo!

Gui. Es clá.

Pau. Tu dirás perque.

Gui. Potser demá t'ho dire.

Pau. Que no m'ho pots dí aquy?

Gui. No.

Escena 19.

Dits. Bernat. D. Josef. Rita. Agustí.

(Quimet s'amagat de tafol y 'l cach.)

Ber. Deu vos guart. S'pot entrá? (Agut.)
toneira.)

Pau. Entreu.

Ber. Que no surti un gat.

(Se posan à la porta.)

Pau. Y ara qu'es això Bernat?

Ber. Ben prompte hos vaig à enterá.

(Pausa.)

Lo senyor vos ha acusat
d'habe embruixat a l'Enrich.

Pau. A ne mi!

Ber. Tal com hus dich.

Pau. Donchs ell falta à la veritat.

Ber. Això ab 'l temps, ja 's veurá
per de prompte hem de segui.

Qui. La Paula no 's mou d'aqui,
sense sèbres bé pel clá.

Ber. Com s'entén?

Pau. Es molt sensill.

seu que 'l senyó 'm digui à mí
ab à que 's funda per dí
que jo l'hi embruixat al fill.

Lo. Hi fós fill meu, ja estaria
arrastrant una cadena,
que es à mon pensar la pena
que 'ls bruixots mereixeria.

Pau. Caram! Ju 'ho faria fort.

Ber. Callin. Que no sochre jo?

Lo. Donchs cumpliu vostra missió.

Ber. Cumpliré si veig lo tort.
-fins ara 'no us enteneu:
Si 'l que diu l' un, l'altre ho nega
l' autoritat queda cega
y no pot obrar com deu.

Lo. Es veritat y us concedeixo
que teniu rahó de sobras,
mes en cambi jo tinch probas.

Gui. (Aquest senyó jo 'l conexo.)

Lo. Que son molt claras.

Ber. Entés.
Quinas son si 'ls pot sabés
To. En primer lloch us diré...
Qui. (No hi ha dupte, es un ingles.)
To. Que-l' Enrich está malalt.
Ri. Es fals
Pau. Calla.
To. Com s'enten!
Pau. Perque tan sols fa un moment
que 'ha sortit d'aqui.
Ber. Que tal?
(A To fol.)
To. Es mentida
Pau. Parli bé.
To. Massa bé ho faig.
Ber. Que callem,
o sino tots cridarem
y aixó será un gallinéro
Vaya, vaya!... Parlen vos
(A Paula.)

per desfè lo qu'ell ha dit
sobres si l'Enrich jà llit.

Pau. Això es molt facil.

Jo. Cà!

Pau. Gós.

Cuant jo dich una paraula
may en cap falta se 'm troba,
y daré al moment la proba
ó perderé el nom de Paula.
Jà un instant que.lo...

Escena. 20.

Dits. Enrich. Flor de carta

En. (Fondo.) Bon dia.

Tots. Ah!

Jo. (Jo 'm creya que 'era ajora)
Don Tofol, ja ha arribat l'hora
de di'lhi lo que volia.
Si l'arcalde 'm concedeix
lo seu permis per parlá
li diré clá y catalá
tot lo que vusté 's mereix.

Ber. Per mi ja 'l tens concedit.

En. Mil gracias, senyó Bernat.

(Se treu una carta.)

Gui. (L'inglés está acorralat.)

To. (Si sabrà allò de Madrit.)

En. Faci'l favor de llegi.

(A Tofol la carta.)

To. No duch las ulleras.

En. No!

To. No.

En. Donchs ja llegiré jo.

Gui. (Potsé això'm salvará à mi.)

Gui.

(Llegeix.)

Señor Tofol; enterado de
de la suya, veo con
mucha alegria que son
grandes las pruebas que ha dado
de sincera amistad para
con nosotros: por lo tan-
to, voy à decirle el plan
que yo tal vez adoptaría

si estuviera en su lugar,
miraria lo primero,
de engañarla con dinero,
sin darles que sospechar,
si no cedian; mejor.
Iria à tomar medida
y dejaria escondida
una alhaja de valor.
Puesto en obra ya mi plan,
en la ocasion mas propicia
dà V. parte à la justicia
y ellas se las compondrán.
Si sigue siendole fiel,
inventa cualquier mentira
para que mi pobre Eleira
pueda casarse con el."
Que li sembla?

(A Josef.)

Za. Perdó; Enrich

Enr.

En. Pillo farsant, mal tusto
com li puch dá jo 'l perdó
si robantme 's vol fer rich!

(Llegint.)

"Para casarse con el"
El soch jo no es vritat?
jamay m' hauria pensat
que fós per mi tan cruel.
+ Ellas se las compondrán."

(Llegint.)

Aquestas deuhen ser ellas!
Vaya un parell de trapellas
son vosté y l'altre trucan!

To. Perdó Enrich!

En. Per mi ja 'l tè
perque vegi que soch noble,
mes avuy surti del poble
si es que l'arcalde hi vè bè

Ber. Ja se'n pot anà à passeig
si tu 'l perdonas.

En. Ja ho sent.

mes tè de sortir al moment.

Ro. Gracias, ja ho farè. Que veig!
(Veu al Quimet.)

Qui. (Vatua la sanch d'un peix.)

Ro. ¿No et; el quem vàs enganya?

Qui. Jo no„ im pren per altre.

Ro. Cà!

Tu ets el Quimet.

Pau. Ell mateix.

Ro. Tuno!

Qui. Alerta ab el parlà

Ro. Estaja, murri, pillet,
que n' has jet del brassalet
que 't vaig dar perjè arreglà!
Respon.

Qui. Lo tinch àla caixa
del carrè de San Beltran.

Ro. Empenyat eh?

Qui. Si.

Ro. Y per cuant?

Qui. Per cent duros... (Y la faixa.)

To. Senyó Arcalde prengui nota
de tot cant diu lo senyó.

Ber. Jab lo que vaig à fer jo,
es lligarlos d'una pota

To. A mi lligarme!

Ber. A tots dos
puig que veig que tan pillet
es vostè com en Guimet;
No sab!

To. Basta qu'ho diheu vos.

Ber. Vosté ja 'm và carregant!
Faci 'l favor de sorti
qu' ell farà 'l mateix cami
y vostes s'arreglaràn.
Alsa, comenci à passà.

To. (A fora l'esperaré.)
Estiguin bons.

(Se 'n và fondo.)

Ber. Passiho bé.

(A Guimet.)

Tu també ja pots marxà
Qui. ¿I doch forte molta nosa
(A Paula)
com comportal que me'n vagi.
Pau. Pero home, que vols qu'hi fagi
si l'arcalde aixi ho disposa?
Ber. Va, per' aquesta vegada
l'heu de perdonà, Bernat.
Ber. Per mi ja està perdonat
si 'l perdona sa cunyada.
Pau. Si es que promet ser bondat
y demana à tots perdó.
potse..
Qui. Primè que jè això
antes hem faré soldat.
Ja sabs que'l que dich ho faig
mes prompte que tu no at creus.
y si t'has pensat que'm treus
t'enganyas, que jo me'n vaig.
(Se'n và fondos)

Ri. Ara 's trobarà ab 'l vell
y qui sab ahon anirán?
Pau. L' anada de Mussiú Urbán
que no s' ha sabut res d' ell.

Escena ultima.

Paula-Rita, Bernat-Enrich.

Ber. No 'm creya que fos tant plaga.
Ja ha tingut sort de l' Enrich.
En. En vos no hi val lo ser rich.
Ber. No, no, qui la já la paga.

BIBLIOTECA CENTRAL BARCELONA